

Hyvän elinympäristön puolesta

Visio

Ympäristövastuullinen, osallisuutta tukeva yhteiskunta, monimuotoinen luonto ja hyvinvointia edistävä ympäristö

Ympäristöministeriön hallinnonalaan kuuluvat ministeriön lisäksi Suomen ympäristökeskus ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Lisäksi ympäristöministeriö ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia ja aluehallintovirastoja omalla toimialallaan sekä Metsähallituksen luontopalveluja.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa Suomen ympäristökeskusta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia vesivarojen käytössä ja hoidossa. Ympäristöministeriön hallinnonalalla on kaksi rahastoa: valtion asuntorahasto ja öljysuojarahasto. Paikallistasolla ympäristö- ja asuntoasioista vastaavat kunnat.

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö on yhteistyöhakuinen johtava vaikuttaja kestävä kehityksen, hyvän elinympäristön ja monimuotoisen luonnon turvaamisessa nykyisille ja tuleville sukupolville.

Toimimme kaikessa yhteistyössä avoimesti. Toimintaamme ohjaavat seuraavat arvot: rohkeasti avoin, arvostettu asiantuntija ja vastuullinen tulevaisuudentekijä. Ministeriön toimiala kattaa ympäristönsuojelun, alueiden käytön, luonnonsuojelun, asumisen ja rakentamisen.

Ympäristöministeriö vastaa valtakunnallisesta asunto- ja

ympäristöpolitiikasta, alan kansainvälisestä yhteistyöstä sekä hallinnonalan strategisesta suunnittelusta ja ohjauksesta.

Lisäksi ministeriö valmistelee toimialansa lainsäädäntöä ja huolehtii toiminta- ja taloussuunnittelun vuosittaisista tehtävistä. Ympäristöministeriötä johtavat ministerit. Ylimpänä virkamiehenä toimii kansliapäällikkö. Asioiden valmistelusta huolehtivat luontoympäristöosasto, rakennetun ympäristön osasto, ympäristönsuojeluosasto, hallintoyksikkö, kansainvälisten ja EU-asiain yksikkö ja viestintäyksikkö.

Kuvat 1 & 3: Héléna Inkeri ja Kai Tirkkonen/ Cornila, kuvat 2 & 4: Tuomo Björkstén ja Maun Mahlamäki/YHA Kuvapankki

Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Suomen ympäristökeskus on laaja-alainen ja monitieteinen ympäristöalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. SYKE tuottaa tietoa ympäristöstä, sen tilan kehityksestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä, arvioi vaihtoehtoisia kehityssuuntia sekä kehittää ratkaisuja kestävä kehityksen edistämiseksi. Valtakunnallisena tietokeskuksena SYKE kokoaa, muokkaa ja välittää ympäristötietoa ja osaamista eri intressiryhmille ja päätöksenteon tueksi. Lisäksi SYKE tekee yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa sekä osallistuu kansainväliseen, lähinnä kehitysyhteis-

työnä toteutettaviin konsultointihankkeisiin. SYKE muodostaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan viiden tutkimuslaitoksen kanssa Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän (LYNET).

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ohella SYKE tarjoaa asiantuntijapalveluja ja hoitaa eräitä viranomaistehtäviä. SYKE toimii lupa- ja valvontaviranomaisena mm. jätteiden kansainvälisiä siirtoja ja uhanalaisten kasvien ja eläinten kansainvälistä kauppaa koskevissa asioissa. SYKEN alaisuuteen kuuluu laboratorio ja sillä on kolme alueellista toimipaikkaa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

ARA edistää ekologisesti kestävä, laadukasta ja kohtuuhintaista asumista. ARAn tehtävä on lisäksi tukea pieni- ja keskituloisten kotitalouksien ja erityisryhmien asunto-olojen parantamista sekä valvoa ja ohjata yleishyödyllisiä asuntoyhteisöjä siten, että hyvä taloudenpito ja valtiontuen kohdentuminen asukkaille toteutuu.

ARA kehittää myös olemassa olevaa asuntokantaa ja asuinympäristöjä vastaamaan ajan haasteisiin. Se ohjaa ja valvoo ARA-asuntokannan käyttöä ja huolehtii asuntojen lainakantaan liittyvistä riskeistä yhdessä Valtiokonttorin kanssa. ARA on myös mukana asumiseen liittyvässä kehittämis-toiminnassa ja se välittää tietoa asuntomarkkinoinsta ja ylläpitää alan tietopalveluita.

Vesa Huttunen/YHA Kuvapankki

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) on perustettu 1.1.2010. ELY-keskuksiin on koottu entisten TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien sekä lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosastojen tehtäviä ja palveluita. ELY-keskukset kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan, mutta ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat niitä omien toimialojensa tehtävissä. ELY-keskuksia on viisitoista ja niistä kolmessatoista on ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueet vastaavat toimialueellaan ympäristön- ja luonnonsuojelusta, alueidenkäytöstä, rakentamisen ohjauksesta sekä kulttuuriympäristön hoidosta. Keskukset huolehtivat alueensa ympäristöstä edistämällä ja valvomalla ilman-,

vesien- ja maaperänsuojelua sekä jätehuoltoa ja meluntorjuntaa.

ELY-keskukset suunnittelevat ja toteuttavat ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötoimia yhteistyössä kuntien kanssa. Keskukset toimivat valvontaviranomaisina, myöntävät rahoitustukea ja hankkivat valtiolle suojelualueita. Lisäksi ne ohjaavat ja neuvovat, tuottavat tietoa alueensa ympäristön kuormituksesta ja tilasta sekä edistävät ympäristötietoisuutta alueellaan.

ELY-keskukset hoitavat myös maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvat vesivarojen käytön ja hoidon tehtävät. Ne toimivat läheisessä yhteistyössä kuntien, muiden aluehallintoviranomaisien, maakunnanliittojen sekä alueen asukkaiden ja yritysten kanssa. Tehtävät painottuvat alueen erityispiirteiden mukaan.

Aluehallintovirastot, ympäristölupavastuualue

Aluehallintovirastot (AVIt) ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2010. Aluehallintovirastot edistävät perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävää käyttöä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla. Aluehallintovirastot kuuluvat valtiovainministeriön hallinnonalaan, mutta ympäristöministeriö ohjaa niitä ympäristölupa-asioissa. Aluehallintovirastoja on kuusi ja niistä neljässä on ympäristölupavastuualue.

Aluehallintovirastot toimivat vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisina valtion lupaviranomaisia. Niiden ympäristölupavastuualueet käsittelevät ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät ympäristönsuojelulain mukaiset luvat ja kaikki vesilain mukaiset luvat.

Kuntien ympäristösuojeluviranomaiset käsittelevät muut ympäristöluvat. Kaikkien ympäristölupaviranomaisien päätöksistä voidaan valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen. Seuraava ja ylin muutoksen-hakuaste on korkein hallinto-oikeus. Lupien valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset.

Metsähallitus

Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa maamme kansalliset ja luonnonpuistoja, muita suojelu-kohteita sekä erämaa- ja virkistysalueita. Se vastaa alueiden hoidosta, käytöstä ja yleisöpalveluista sekä useiden uhanalaisten lajien, luontotyypin ja kulttuuriperinnön valtakunnallisesta suojelusta ja seurannasta.

Ympäristöministeriö

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Suomen ympäristökeskus (SYKE)²

Aluehallintovirastot (AVI)¹

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY)^{1, 2}

Metsähallitus¹
Luontopalvelut

1) Ympäristöministeriö ohjaa aluehallintovirastojen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintaa omalla toimialallaan. Lisäksi ympäristöministeriö ohjaa Metsähallitusta luonnonsuojeluasioissa.

2) Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa Suomen ympäristökeskusta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia vesivarojen käytön ja hoidon asioissa.

